

YAG
ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

**ХЭНТИЙ АЙМГИЙН БОР-ӨНДӨР СУМЫН
ЦОГЦОЛБОР СУРГУУЛИЙН
2017 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН**

**Нэмэлт мэдээлэл авахыг
хүсвэл дараах хаягаар
харилцана уу:**

ТАБ-ын дарга, тэргүүлэх аудитор
Ч.Эрдэнэбаатар
Утас:70562112 70562147

Аудитын менежер :
Д.Оюунтуяа
Утас: 70562147

Хаяг:
Хэнтий аймаг дахь Төрийн
Аудитын Газар
Хэнтий аймаг
Хэрлэн сум
Сариг баг
Монгол улс
Цахим хуудас:
www.khentii@audit.gov.mn

“Ай Жэй Эй Эйч Аудит “ ХХК
Захирал: Г.Энхмаа
Утас:99040059 450279
Цахим хаяг:
ljah_audit_2008@yahoo.com

АУДИТЫН ТАЙЛАН

Хавсралт 1: Агуулга
Хавсралт 2: Аудитын гэрчилгээ
Хавсралт 3: Менежментийн захидал
Хавсралт 4: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан
Хавсралт 5 Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

АГУУЛГА

1. Аудит хийх хууль эрх зүйн үндэслэл
2. Байгууллагын хууль, эрх зүйн орчин
3. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа
4. Аудитын шалгуур үзүүлэлт, аудитын арга зүй, хэрэгжүүлсэн горим, хяналтын сорил болон нарийвчилсан горим, түүний үр дүн
5. Дотоод хяналт
6. Төсвийн орлого, зардлын гүйцэтгэл, түүний талаарх тайлбар
7. Шилэн дансны мэдээлэл
8. Олж тогтоосон гол эрсдлүүд, түүний үр дагавар
9. Гол, онцлог гүйлгээний талаарх (тохиромжтой бол) тайлбар
10. Аудитаар илрүүлсэн гол зөрчлүүд, тэдгээрийг шийдвэрлэсэн талаар
11. Материаллаг бус залруулагдаагүй алдаануудын талаарх тайлбар
12. Анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал
13. Дараагийн аудитаар авч үзэх асуудлууд
14. Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчлийн нэгтгэл
15. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт
16. Аудитын гэрчилгээний тохирох загварын талаарх дүгнэлт

1.Аудит хийх хууль эрх зүйн үндэслэл:

Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1, Төрийн аудитын тухай хуулийн 15.2.1 дахь заалтыг үндэслэн Төрийн аудитын тухай хуулийн 18.2 дугаар зүйлд заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн төсвийн 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд ХЭА-2018/01/-СТА-ХАК-ТШЗ аудит хийлээ.

Аудитыг Төсвийн тухай, Төрийн аудитын тухай, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулиуд болон холбогдох бусад хууль, тогтоомжийн хүрээнд Аудитын олон улсын стандартын зарчмуудад нийцүүлэн төлөвлөлтийн шатанд боловсруулсан төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн дагуу явуулав.

Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн төсвийн 2017 оны санхүүгийн тайлан Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандарт /УСНББОУС/, түүнд нийцүүлэн гаргасан улсын төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, заавар, журмын дагуу үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь энэхүү аудитын зорилт байв.

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлангаа УСНББОУС, түүнд нийцүүлсэн Сангийн сайдын холбогдох журмууд, төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, програм хангамжийн дагуу үнэн зөв, бодитой бэлтгэх үүрэгтэй.

Тухайн санхүүгийн тайлан Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчмууд, УСНББОУС-тай нийцүүлж материаллаг алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн 2017 оны төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд аудитыг 2017 оны 12 дугаар сарын 14-өөс 2018 оны 02 дугаар сарын 21-ний хооронд хийхээр төлөвлөн Ай Жэй Эй Эйч Аудит ХХК-ний аудитор хэрэгжүүлэв. /ТАБ-СТА-А-9/

Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургууль нь төсвийн 2017 оны санхүүгийн тайланг 2018 оны 01 дүгээр сарын 21-нд Ай Жэй Эй Эйч Аудит ХХК-д ирүүлсэн байна.

Ай Жэй Эй Эйч Аудит ХХК нь аудитыг 2017 оны 12 дугаар сарын 23-аас 2018 оны 02 дугаар сарын 21-ний хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2018 оны 02 дугаар сарын 25-нд Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн удирдлагад гардуулна.

2.Байгууллагын хууль, эрх зүйн орчин:

Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн төсвийн захирагч нь Монгол улсын “Төсвийн тухай”, “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай”,

“Төрийн болон орон нутгийн өмчөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай”, “Бага дунд боловсролын тухай”, “Боловсролын тухай”, “Нийгмийн даатгалын тухай”, “ХХОАТ-ын тухай”, “Төрийн албаны тухай”, “Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай”, “Хөдөлмөрийн тухай”, “Шилэн дансны тухай” хуулиудын хүрээнд үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Тайлант онд тухайн байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг гол хууль хууль, тогтоомж түүнд нийцүүлэн гарсан журам, зааварт нэмж мөрдөх Монгол улсын их хурлын 2017 оны 4 дүгээр сарын 14-ний өдрийн 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Монгол улсын 2017 оны төсвийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль баталсантай холбогдуулан авах арга хэмжээний тухай” тогтоол батлагдсныг мөрдөж байна.

3. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа:

Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн эрхэм зорилго нь: “Бүтээлч сэтгэлгээтэй, өөртөө итгэлтэй, шийдвэр гаргах, багаар ажиллах, насан туршдаа суралцах чадвартай хүүхдийг хөгжүүлж төлөвшүүлэхээр бага боловсролын шинэчлэлийн бодлогын хүрээнд шинэ арга зүй, технологийг нэвтрүүлж, эх хэлээрээ зөв ярьж, бичих бүтээлч үйл ажиллагааг хөгжүүлэн ажиллана” гэсэн байна.

Дээрх зорилтыг хэрэгжүүлэхийн тулд Монгол Улсын Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1-д “Төсвийн байгууллага нь түүний үйл ажиллагааг үр ашигтай удирдлагаар хангаж, ажлын үр дүнг хариуцах үүрэг бүхий төсвийн шууд захирагчтай байна” гэж заасан байна.

Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.4.18-д заасны дагуу “төсвийн бусад байгууллагын дарга (захирал, эрхлэгч) тухайн байгууллагын төсвийн шууд захирагч байна” гэж заасны дагуу Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн захирал Төсвийн захирагчийн үүргийг гүйцэтгэж байна.

Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн 2017 оны төсвийг Боловсрол Соёл шинжлэх ухааны яамнаас аймгийн Төрийн сангаар дамжуулан олгож байна.

Төсвийн шууд захирагчтай холбоотой хууль эрх зүйн баримт бичгийг судалсан бөгөөд байгууллагатай холбоотой Төсвийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулиудыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн үйл ажиллагааны талаар төлөвлөлтийн шатанд ТАБ-СТА-А-1 маягтад тодорхой тусгасан.

4. Аудитын шалгуур үзүүлэлт, аудитын арга зүй, хэрэгжүүлсэн горим, хяналтын сорил болон нарийвчилсан горим, түүний үр дүн:

Аудит хийхэд Нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчмууд, УСНББОУС, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийг шалгуур болгон ашиглав.

Аудитаар Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн төсвийн 2017 оны санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөх үүднээс төсвийн захирагчийн удирдлагын бэлтгэсэн санхүүгийн тайлан нь материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэсэн үндэслэлтэй нотолгоо олж авахын тулд төсвийн дансдын уламжлалт эрсдэл болон хяналтын эрсдлийг тогтоон тухайн байгууллагын зүгээс тавьж буй дотоод хяналтыг үнэлж баримтжууллаа. /ТАБ-СТА-А-5/

Санхүүгийн тайланг бэлтгэн гаргахад баримталсан бодлого, зарчмуудыг үнэлж, зарим гүйлгээ ихтэй томоохон дансдад түүвэрчилсэн байдлаар 6 дансанд 14 аудитын нарийвчилсан горим, сорилыг гүйцэтгэв. /ТАБ-СТА-В-3/

Тухайн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, системтэй танилцахад Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд хэрэглэгдэх нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг мөрдөн ажиллаж байгаа боловч энэхүү бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь УСНББОУС-тай нийцүүлж өөрчлөх шаардлагатай байна. ОУ-ын стандарттай нягтлан бодох бүртгэлийн програм нийцсэн байна.

Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа компьютерийн системийн үйл ажиллагаатай асуулга явуулах аргаар танилцан түүний нарийн төвөгтэй байдлын үнэлгээг хийхэд бага буюу мэдээллийн технологийн мэргэжилтэнг оролцуулах шаардлагагүй гэсэн үнэлгээ авсан тул аудитыг шууд гүйцэтгэлээ. /ТАБ-СТА-В-2/

Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн санхүүгийн үйл ажиллагааг бүртгэх, хянах, боловсруулах үйл ажиллагааг санхүүгийн програмаар боловсруулан санхүүгийн тайлан бэлтгэх аргачлалын дагуу санхүүгийн тайланг гаргасан байна.

5.Дотоод хяналт:

Бид санхүүгийн тайланд материаллаг алдаа байхгүй гэдгийг нягтлах үүднээс дотоод хяналтыг шаардлагатай гэж үзсэн хэмжээгээр дахин хийсэн. Энэ нь материаллаг алдаа гарахаас хамгаалахын тулд жилийн турш үр нөлөөтэй ажиллах ёстой гол хяналтуудыг тодруулах, судлах зорилготой юм. Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн дотоод хяналт эрсдлийг төлөвлөлтийн үед бага гэж тооцсон ба дахин хянахад дотоод хяналт санхүүгийн үйл ажиллагаанд хангалтгүй байна. Тус байгууллага нь Дотоод хяналтын ажилтны орон тоог цомхотгосон тул сүүлийн саруудад хийсэн ажлын тайлангүй байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.1-д "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн дотоод хяналтын бодлого, удирдлага, зохион байгуулалтыг аж ахуйн нэгж, байгууллагын эрх бүхий этгээд тодорхойлно", гэж заасан, Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолын хавсралтаар баталсан журмын 2.2-т "Дотоод хяналт шалгалтын зорилго нь байгууллагын үйл ажиллагаа, үзүүлж байгаа ажил үйлчилгээ нь хууль тогтоомж, Ерөнхийлөгчийн зарлиг, Засгийн газрын шийдвэр, эрх бүхий бусад байгууллага, албан тушаалтны болон өөрийн гаргасан шийдвэрт нийцэж байгаа эсэхэд аж ахуйн нэгж, байгууллагын хэмжээнд

хяналт тавьж илэрсэн зөрчил, дутагдлыг арилгах, гэм буруутай этгээдэд хариуцлага хүлээлгэхэд чиглэнэ" гэж заасныг мөрдөж ажиллаагүй байна.

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, түүнийг хэрэгжүүлэхээр гаргасан заавар, журмыг хэрэгжүүлж, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн үйл ажиллагааг 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар, санхүүгийн тайлан бэлтгэх аргачлал"-ын дагуу "CTS" програмаар тус тус нягтлан бодох бүртгэлээ хөтлөн санхүүгийн тайланг гаргасан нь УСНББОУС-тай нийцсэн байна.

6.Төсвийн орлого, зардлын гүйцэтгэл, түүний талаарх тайлбар:

2017 оны батлагдсан төсвийг сар, улирлын хуваарийн дагуу аймгийн Төрийн сангийн харилцах дансаар дамжуулан санхүүжүүлснээс гадна төсвийн хүрээний мэдэгдлийг боловсруулах, төсвийн санхүүжилтийн гүйцэтгэлийг хангах, төсвийг зардлын төрөл зүйлээр хуваарилан гүйцэтгэлд хяналт тавин ажилласан байна.

Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн төсвийн захирагч нь 2017 онд улсын төсвөөс 1,814,892.3 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч урсгал зардалд 1,814,880.4 мянган төгрөгийг зарцуулж 11.9 мянган төгрөг улсын төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлтээр Боловсрол Соёлын Яамны төслийн санхүүжилтээр 7,104.0 мянган төгрөг авч үйл ажиллагаандаа зарцуулсан байна.

7.Шилэн дансны мэдээлэл

Засгийн газрын 2016 оны 01 дүгээр сарын 11-ний өдрийн 29-р тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавигдах мэдээллийг агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох" тухай журам батлагдсан байна.

Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн вэб сайтад шилэн дансны талаар www.shilendans.gov.mn сайтад 2017 оны мэдээллийг бүрэн шивсэн байна.

8.Олж тогтоосон гол эрсдлүүд, түүний үр дагавар:

Аудитын төлөвлөгөөний дагуу аудитын эрсдлийг тогтоож, батламж мэдэгдлүүдийн хүрээнд 6 дансанд 14 нарийвчилсан горим, сорил гүйцэтгэв.

Үр дагаврыг тодорхойлж чадвал: 2016 онд өмнөх захирлын шийдвэрээр ажлаас халагдсан 1 ажилтанд ажилгүй байсан хугацааны цалин, нийгмийн даатгалын

шимтгэлийг нөхөн төлөх Шүүхийн шийдвэр гарч төсвөөс 3,130.6 мянган төгрөг олгосон байна. Тус байгууллагын НБББББ-т үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн ашиглалтын хугацааг 2005 оны 233 дугаар тогтоолоор баталсан журмыг баримтална гэж заасан эдгээр зөрчлүүд нь санхүүгийн тайлангийн үнэн зөв байдал, толилуулга ба тодруулга, хэмжилт, эрх ба үүрэг эдгээр батламж мэдэгдлүүдийн шаардлагыг хангахгүй байна.

9.Гол, онцлог гүйлгээний талаарх (тохиромжтой бол) тайлбар:

Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн төсвийн 2017 оны санхүүгийн тайлан материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэдгийг, түүнийг бэлтгэн гаргахад баримталсан бодлого, зарчмуудыг үнэлж, аудитын явцад санхүүгийн тайланд нөлөөлөхүйц хэмжээний мөнгөн хөрөнгө, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, орлого, авлага, өглөг, зардлын дансдаас цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэл, дотуур байрны сурагчдын хоол, үдийн цай, нэг удаагийн тэтгэмж, урамшуулал, хичээл үйлдвэрлэлийн зардал зэрэг дансанд ажил гүйлгээ, үлдэгдэл, тооцооллуудыг түүвэрчлэн нарийвчилсан горим, сорилын аргаар шалгалаа. /ТАБ-СТА-В-3/

Эдгээр шалгасан нарийвчилсан сорил нь тус байгууллагын нийт орлогын 90%, мөнгөн хөрөнгийн 75%, нийт зардлын 70% , нийт хөрөнгийн 65%-ийг тус тус эзэлж байна.

Үндэсний Аудитын газраас ирүүлсэн судалгааг гаргаж ирүүлсэн байна.

10.Аудитаар илрүүлсэн гол зөрчлүүд, тэдгээрийг шийдвэрлэсэн талаар:

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар хөндөгдсөн гол асуудлуудыг дараах заалтад хураангуйлан тэмдэглэв. Аудитын төлөвлөлтийн шатанд материаллаг байдлыг 2016 оны орлого үр дүнгийн тайлангийн зарлагын 1% буюу 17,358.7 мянган төгрөгөөр тооцов. Жилийн эцэст дахин тооцож 2017 оны 4 дүгээр улирлын орлого үр дүнгийн зарлагын 1% буюу 19,391.6 мянган төгрөгөөр тогтоов. Аудитын явцад материаллаг хэмжээний алдаа илрээгүй байна

Материаллаг бус дараах зөрчил илэрсэн байна Үүнд:

1. Шүүхийн шийдвэрээр ажлаас халагдсан ажилтанд 3,130.6 мянган төгрөг цалингийн зардлаас нөхөн төлсөн нь Төсвийн тухай хуулийн 16.5.5-д "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулна" гэж заасан, 2.Төсвийг хэмнэлтийн горимд шилжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай Монгол улсын Засгийн Газрын 147 тоот тогтоолын 3.3-д " цалингийн зардлыг хэмнэх, үргүй зардал гаргахгүй" байх тухай заасныг зөрчиж байна.

Шийдвэрлэсэн: Цаашид холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллах талаар аудитын зөвлөмж өгөх.

2. Тус байгууллагын НБББББ-т үндсэн хөрөнгийн элэгдэл тооцохдоо Засгийн газрын 2005 оны 233-р тогтоолоор баталсан журамд заасан хугацааг баримтална гэж заасан байна. Уг тогтоол хүчингүй болсон тул бодлогын баримт бичгийг шинэчилэх шаардлагатай байна.

Шийдвэрлэсэн: НБББББ-г шинэчлэх зөвлөмж өгөх

11.Залруулагдаагүй алдаануудын талаарх тайлбар:

Аудитын явцад холбогдох ажил гүйлгээ алдааг залруулав. Материаллаг бус 3,130.6 мянган төгрөгийн алдааг залруулах боломжгүй тул дахин давтахгүй байх зөвлөмж өгөв.

12.Анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал:

Анхаарал татахуйц чухал асуудал үгүй байна.

13.Дараагийн аудитаар авч үзэх асуудлууд:

Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн 2017 оны санхүүгийн тайлангийн аудитын явцад тус байгууллагын нийт зардлын 60 гаруй хувийг цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэл эзэлж байна. Цаг хугацааны хязгаарлагдмал байдлаас цалингийн зардлыг гүйцээж мөшгин шалгаж амжаагүй тул эрсдэлтэй байж болох асуудлыг 2018 оны завсрын аудитаар шалгахаар тогтов.

14.Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчлийн нэгтгэл:

Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн төсвийн 2017 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар материаллаг бус мөнгөн дүнгээр илэрхийлэгдэх 3,130.6 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илрэв.

15.Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт:

Төсвийн захирагчийн төсвийн 2016 оны санхүүгийн тайланд “Ай Жэй Эй Эйч Аудит” ХХК-ний хийсэн аудитаар зөвшөөрөгдөөгүй зардал хооронд шилжүүлж

зарцуулсан, зарим ажилтанд цалин илүү олгосон, анхан шатны баримтын бүрдэлгүй зарцуулсан 4,142.0 мянган төгрөгийн зөрчил илэрсэн. Зөвлөмжийн биелэлтийг 2017 оны 12 дугаар сард аймгийн Аудитын газарт албан тоотоор хариуг ирүүлсэн байна. Өнгөрсөн оны аудитын зөвлөмжийг 80 хувь хэрэгжүүлж ажилласан байна.

16. Зөрчилгүй санал дүгнэлт

Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн төсвийн 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, төсвийн гүйцэтгэл болон илчлэл тодруулгад тайлагнасан үлдэгдэл, ажил гүйлгээнүүд холбогдох хууль, УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан заавар, журмуудын дагуу материаллаг алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн байна.

Аудитлагдсан санхүүгийн тайлан 9 хуудас, хавсралтууд 13 хуудас, байгууллагын санал 1 хуудсыг тус тус хавсаргав.

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ

ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭРДЭНЭБААТАР ОГНОО:

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

Д.ОЮУНТУЯА ОГНОО:

БЭЛТГЭСЭН:

АУДИТОР

Н.УРАНЧИМЭГ ОГНОО: 2018.02.25

**ХЭНТИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

23119 Хэнтий аймаг, Хэрлэн сум, Сариг баг
Утас: 70-56-21-47, Факс: 70-56-21-12
E-mail: khentii@audit.gov.mn

2018. 2. 28 № 06/36
танай _____ -ны № _____ -т

Аудитын гэрчилгээ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.1, 18 дугаар зүйлийн 18.2, Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1-д заасны дагуу Бор-Өндөр сумын Бор-Өндөр цогцолбор сургуулийн 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд санхүүгийн тайлангийн аудит хийв.

Зөрчилгүй санал дүгнэлт

Бор-Өндөр сумын Бор-Өндөр цогцолбор сургуулийн 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээ болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг материаллаг зүйлсийн хувьд Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, УСНББОУС-д нийцүүлж, Сангийн сайдын баталсан бодлого, журам, зааврын дагуу үнэн, бодитой, шударга илэрхийлсэн тул зөрчилгүй санал дүгнэлт гаргаж байна.

Санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартад нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, зааврын дагуу гүйцэтгэсэн. Эдгээр нь санхүүгийн тайлан материаллаг буруу илэрхийллээс ангид эсэх талаар үндэслэлтэй баталгаа олж авах зорилгоор аудитыг төлөвлөж, гүйцэтгэхийг шаарддаг.

Аудитаар Бор-Өндөр сумын Бор-Өндөр цогцолбор сургуулийн 2017 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлан дахь үлдэгдэл, ажил гүйлгээний дүн хэмжээ болон илчлэл тодруулга, тус байгууллагад мөрдөж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, бүртгэл хөтлөлт, програм хангамж, дотоод хяналтын систем болон удирдлагын хийсэн томоохон тооцооллыг шалгаж, аудитын санал дүгнэлтийг дэмжих нотлох зүйлсийг хангалттай цуглуулсан.

Бидний хийсэн аудит тус санхүүгийн тайлан, тодруулгад санал дүгнэлт өгөх хангалттай, зохистой үндэслэлийг бүрдүүлсэн бөгөөд аудитын дүнд үндэслэсэн санал, зөвлөмжийг аудитын тайланд тусгасан болно.

Үүрэг, хариуцлага

Бор-Өндөр сумын Бор-Өндөр цогцолбор сургууль нь Төсвийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1-д заасны дагуу тайлант хугацааны санхүүгийн тайлан, тодруулгыг Нягтлан бодох бүртгэлийн болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, түүнтэй нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу бэлтгэж, тайлагнах үүрэгтэй.

0600456

Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартын дагуу аудит хийж, жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд санал дүгнэлт өгөх нь төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭРДЭНЭБААТАР

YAG
ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

**ХЭНТИЙ АЙМГИЙН БОР-ӨНДӨР СУМЫН
ЦОГЦОЛБОР СУРГУУЛИЙН
2017 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН**

МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Тэргүүлэх ач холбогдол №1 зүйлс:

Асуудал 1

Цалингийн зардлын талаар.....3

Асуудал 2

Үндсэн хөрөнгийн талаар.....4

2018 оны 2 дугаар сар

Менежментийн захидал

Хэнтий аймаг дахь Төрийн Аудитын газар аудитын явцад илрүүлсэн зүйлсийг нэгтгэсэн менежментийн захидлыг Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн удирдлагад зориулж бэлтгэсэн бөгөөд түүнд хяналтын сул тал, горимыг өөрчлөх замаар хяналтыг сайжруулах зөвлөмжийг өглөө.

Энэхүү менежментийн захидлын агуулга АОУС-ын дагуу хийгддэг ТАБ-ын аудитын горимоос урган гарсан болно. Бидний хэрэгжүүлсэн горим, сорил нь санхүүгийн тайлангийн санал дүгнэлт гаргахад зориулагдсан.

Тиймээс аудитын зөвлөмж нь дахин хяналт хийх үеийн нөхцөл байдлын талаархи бидний үнэлэлт, дүгнэлтийг тусгаж байгаа болно.

Төрийн аудитын байгууллага энэхүү зөвлөмжийг та бүхний бүртгэл, тайлагнал, хяналтын үйл ажиллагааг сайжруулах зорилготой бөгөөд харин зөвлөмжийг хүлээн авч, хэрэгжүүлэх нь танай үүрэг хариуцлага юм.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын Цогцолбор сургуулийн санхүүгийн холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Зөвлөмжийн биелэлтийг тайланг 2018 оны 6 дугаар сарын 20-ны дотор албан тоотоор Хэнтий аймгийн Аудитын газар болон Ай Жэй Эй Эйч Аудит ХХК-д албан бичгээр ирүүлэх.

АГ-ын ажиглалт

Тайлант жилд Шүүхийн шийдвэрээр ажлаас халагдсан ажилтанд ажилгүй байсан хугацааны цалин 3,130.6 мянган төгрөг нөхөж олгосон нь Төсвийн тухай хуулийн 16.5.5-д "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулна" гэж заасан, Төсвийг хэмнэлтийн горимд шилжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай Монгол улсын Засгийн Газрын 147 тоот тогтоолын 3.3-д " цалингийн зардлыг хэмнэх, үргүй зардал гаргахгүй" байх тухай заасныг мөрдөж ажиллаагүй байна.

АГ-ын зөвлөмж

- 1.Төрд учруулсан хохирлыг буруу шийдвэр гаргасан албан тушаалтнаар нөхөн төлүүлэх.
- 2.Цаашид ажлаас халах тушаал шийдвэрийг үндэслэлтэй гаргах, төсвийн хөрөнгийг үр дүнгүй зарцуулахыг таслан зогсоох.

Эрсдлүүд

Санхүүгийн тайлангийн үнэн зөв байдал, эрх ба үүрэг, хэмжилт, толилуулга ба тодруулга гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байх эрсдэлтэй.

Төсвийн захирагчийн хариу

Аудитаар илэрсэн энэхүү алдаа, зөрчлийг төсвийн захирагч хүлээн зөвшөөрч албан тоотоор хариуг ирүүлсэн байна.

АГ-ын ажиглалт

Тус байгууллагын НБББББ-т үндсэн хөрөнгийн элэгдэл тооцохдоо Засгийн газрын 2005 оны 233-р тогтоолоор баталсан журамд заасан хугацааг баримтална гэж заасан байна. Уг тогтоол хүчингүй болсон тул бодлогын баримт бичгийг шинэчилэх шаардлагатай байна.

АГ-ын зөвлөмж

Цаашид УСНББОУС-90-д заасны дагуу НБББББ-г өөрчилж мөрдөхийг зөвлөж байна.

Эрсдлүүд

Санхүүгийн тайлангийн үнэн зөв байдал, эрх ба үүрэг, хэмжилт, толилуулга ба тодруулга эдгээр батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байх эрсдэлтэй.

Төсвийн захирагчийн хариу

Аудитаар илэрсэн энэхүү алдаа, зөрчлийг төсвийн захирагч хүлээн зөвшөөрч албан тоотоор хариу ирүүлсэн болно.

МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДЛЫГ

ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

БЭЛТГЭСЭН:

АУДИТОР

Ч.ЭРДЭНЭБААТАР Огноо:

Д.ОЮУНТУЯА Огноо: 2018.2.28.

Н.УРАНЧИМЭГ Огноо : 2018.02.25